

Acanda adhibita uaporatione spongiarum calidarum. Ipsam quoque cauernam inuoluta lana per melotida oleo calido tincta paulatim penetramus, atq; illic lana derelicta ferramentū detrahimus. Tunc declinate passione cerotaria a se posimus, dantes uariū cibum & uinum: ac si humoris fuerit fluor, quē reumatismū uocant, eadem adhibemus quæ initio doloris adhibenda probauimus. Dehinc eorum augemus potentiam, ut cauernæ ipsi faciamus infundi collyrium, quod appellamus diaglaucium ex uino solutum, uel aceto, uel illud medicamen quod *Diaglaucium.* appellent heren, uel mulsū ex uino factum: Quod sit præcoctum in mali punicici cortice, cum nardo, uel amygdalis amaris, & aceto, croco, & myrrha, & alumine, uel ex herbarum succis constrictiue uirtutis, tum auriculæ uicinantia circularim cataplasmata, ex cydonio malo, ac simili medentiu uirtute contegemus, uel medicamen quod appellatur diaiteo, quod est siccatiue uirtutis, uel icelio, aut diadictamno, & hijs similibus. Dehinc si passio coegerit, radendum est caput, & constrictiuis cataplasmatibus contegendum. Dandi etiam cibi constrictiui, & lenimenti temporibus, siue dolorum tardantium, siue humorū fluentium resumptiuus adhibendus cyclus, tunc recorporatiuus. Et localiter ipsis cauernis per clysterem modicum iniicienda, nunc destillatio aquæ cineribus liquata, quam uulgo lixiuium uocant, Græci coniam, nunc sinapi liquido, atque *Lixiuum.* etiam admixto fico erunt exteriora cataplasmanda, donec rubor maximus fiat, quem Græci phœnigmon appellant. Item eundem immisione medicaminum *Leonia.* ex garo confectorum, quod uulgo liquamen appellant, uel hijs uirtute similiū *Φεινιγμός.* materiarum. Tunc etiam totius capitis curationem ex illusione aquarum supercadentium, quam Græci cataclysmum appellant. Quibus etiam aurium uicina sunt maxime concuranda. Dehinc acopibus & dropacis, & malagmatibus acrioribus, & aquis naturalibus utendum: Sic enim intardata corporibus emoueri, atque excludi mutatione poterunt curationis.

DE DOLORE DENTIVM. CAP: IIII.

Sunt dolores dentium nunc omnium, nunc aliquorum, nunc unius, cum sibi uicinantibus gingiuis, ut etiam contumescant, ac sæpe ora faciant subinflari, uel eorum aliquas partes crescente passione terebrari: Nam sæpe dentes & gingiue computrescunt, corruptis ossibus quibus natura inserti sunt, recedentibus tumore cogente gingiuis. Sed etiam nunc erit curationis diligentia partienda, ut initio doloris, uel certe si ita passio recurrendo tardauerit, superpositionis alia adhibeatur curatio, alia lenimenti. Quapropter adhuc recedentibus passionis motibus, uel in asperitate superpositionis doloris constitutis, conuenit abstinentia cibi, atq; requies corporis, ut initiorū causæ aqua quæ uirtute constringat collutioni oris adhibenda sit, ut est à plerisque conscripta decoctio in aqua & uino herbæ syderitis, uel acaciæ, uel leuces, quam etiam polium uocant, aut mandragoræ, sed non sine cautione, ne quid ex ipso liquore transuorent ægrotantes. Item pentaphylli herbæ, aut papaueris, necnon personatix, aut herba phlomon in pusca decocta, uel ex cornu ceruini drachmis quinque, & acetū hemina usque ad sui medietatem decocta, uel de pinguis cum aceto decoctæ, aut alterci radices cum uix lupinæ succo, & uino sufficienti simul coctæ. Erunt præterea ex hijs, aliqua parte in doloribus constituta, apponenda uel lenientia, uel simili uirtute medentium materiarum. Tunc cum dolor uehementescere cœperit, lecto tradendus est æger, atque blando tempore calefacien-

A Tenta. Multi autem ueterum medicorum accessionis tempore ea medicamina adhibenda iusserunt, quæ anodyna Græci uocauerunt, nos indoloria dicere poterimus, quæ aiunt nocturno tempore adhibenda, profecto sensum non dolore auferentia. Adhibent etiam fumigationem dentibus, ut bitumen cum simili pondere myrrhæ uino consperxæ, mollibus prunis impositæ. Tunc iubentes ore aperto ægrotantem fumum accipere, cum fuerit melius hæc propter inflationem capitis prohibere, & offerre mulsam calidam, uel quenquam mitigatum liquorem continendum, uel, ut aiunt, carbonibus infundendum, ut exinde exhalatione facta solatium capiant ægrotantes. Item iubent circundandos atq; inuoluendos dentes ex opio, galbano, pipere, uel lasere, & peucedano, & herba quam tithymalon uocant. Hæc quidem etiam corruptis dentibus adhibenda probauerunt. Necnon tenue linteolum apponendum, prælinitum oleo cocto, uel sale, & cedria, uel ex croco atq; pipere longo, & rosa recenti, & illyrica, galbano, cocco cnidio, styrace, nitro, cum melle medicamine confecto: quæ omnia ob acrimoniam lenimenti tempore locum potuerint inuenire: Quamquam sit etiam fugienda fatietas medicaminum plurima. Omitto quod tithymali succus appositus dentes infringat. Non aliter etiam ferreici altheres exhibiti, qui dentium dolores mitigent locorum mortem faciunt, & ipsorum dentium laxitatem, qui aiunt ungendas gingiuas accessionis tempore amurca, cum simili modo infecta lana ex oleo ueteri & myrrha, cum uino & oleo resoluta, atq; crassitudine mellis deducta, cum secundum methodon aliud sit tempus medicaminum lacessentium. Item alij præsentem dolorem in contraria partis auricula aiunt balsami succum mittendum, cum succis supradictis simili modo uel folio. Hijs omnibus resolutis, uel oleo decoctis, aut in quo decocta sint edera nigra folia decem, & squillæ medium in oliuæ magnitudine spe auocandæ materiæ, deprauati, uel maioris doloris illati causam anteriorem auocantes, obscurantes auocatis sensibus ægrotantes. Item alij eius partis, quæ dentis dolorem sustinet, nari edera succum infundentes, cum olei parte dimidia, ex ferramento quod rinenchyton uocant. Adhibentes etiam sternutameta & apophlegmatismos, & odoris medicamina, quæ iugiter aiunt apponenda, & sint uirtutis lacessentis, quæ stomatica uocant: quorum singula tanquam recorporatiua non mitigatiua in lenimento adhibere probamus. Item alij statim ad auferendos dentes dolore pulsatos accurrunt, nescij quoniam detractio amissio partis est, non sanatio. Quapropter sicut alias quoque partes in tumore constitutas non detractio, sed mitigatione curamus, sic etiam dentes concurandos accipimus: Etenim si quisquam dentium fuerit exesus, exigit primo mitigationem, tunc sui detractioem faciendam. Quippe cum non sit a periculo remotum doloris tempore dentes auferre, & maxime integros, hoc est, qui non fuerint exesi, uel corrupti, aut mobiles: Consensus etenim superiorum partium necessariò sequetur & musculorum, & oculorum. Erophilus denique & Heraclides Tarentinus mori quosdam detractioem dentis memorauerunt: Nam Erasistratus plumbeum inquit odontogogum, quod nos dentiducum dicere poterimus, apud Delphum in Apollinis templo ostentationis causa positum: Quo demonstratur, oportere eos dentes auferri, qui sint faciles, uel mobilitate laxati, uel quibus sufficiat plumbei ferramenti conamen ad summum. Sic autem putant, quod omnis dens dolore uexatus, & qui necet sanos, est detrahendus, oportet etiam omnes auferri, si omnes fuerint dolore possessi. Quo modo autem sint auferendi dentes exesi uel moti, nisi seruari potuerint, libris medicinalium Responsonum docuimus. Ac si aliquando ex humore gingiuarum

Medicamina
indoloria
ἀνιδύνα.

Δαδύριον
ferreici.

Instrumentum
σινίχυτον
ἀποφλεγματισμῶν
μεί.

Erophilus.
Heraclides
Tarentinus.
Erasistratus.
ὀδονταγωγόν.
Dentiducum
plumbeum.

Cum uisi fuerint commoueri, oportet constrictiuis uti collutionibus, quarum materia ex parte superius diximus adhibendum oleum lentiscinum, & aquas coelestes, & lac asininum: est enim densabile: Item decoctio mali punici, uel gallae, aut acaciae, aut rosae, aut murræ nigrae, aut mali cydonij, uel platani bacca. Ungendæ præterea gingiuae medicamine, quod appellamus diamaron. Item diaporos & diaroos, & diomphacion, & cenanthio. Item si quædã emerferit gingiuarum sanguinatio, corallij tufi puluis cretus, atque intus ponendus & alumen cum melle. Item eruca cum aceto apponenda. Sed hæc sunt primo concoquenda iugi motu uersata.

DE APPREHENSIONE, SIVE OPPRESSIONE,
 NE, QVAM GRAECI CATALEPSIN APPELLANT. CAP: V.

Εκτάλησι.

Chrysippus.
 Niceratus.

Celii libri cele-
 rum passionū

Hanc passionem ueteres tanquam specialem, uel propriam tradiderunt, quasi nullo ex genere uenientē, ut Chrysippus memorat, quod de ipsa Niceratus conscripsit librum, probans scilicet etiam ueteribus medicis cognitam, quod nos confirmamus. Sed quia nunc tarda, nunc celer à methodicis adprobatur, quanquam sit à nobis celerum passionum libris plenissime tradita, etiam nunc erit ordinanda: Quippe sæpe in tardum ueniens motum, & propterea chronia nuncupanda. Sequitur autem patientes febricula, et uocis amputatio cum oculis patientibus, atque in palpebratione: difficilius eo tempore quo statum sumpserit accessio, & omnis immobilitas, cum palpebrarum impossibili atque horrenti positione, quæ declinatione facta aliqua ex parte accipiat motum: Etenim admota manu ac digitis, circumtractis oculis tenus palpebra recognoscitur ægrotantis, atque obtutu inter nota translatione manus in qualibet parte declinata sequetur conuerso scilicet uultu. * Dehinc inclamati intendunt, lachrimantes sine ulla responsione: Et si odora-menta iucunda fuerint admota, declinatione quadam moueri intelliguntur, frequenter adducentes spiritum hauriendæ exhalationis causa. Ac si tetra odora-menta fuerint admota, recusare uidentur ac fugere. Item dulcia atque amara ori admota labijs uel linguæ illita sentiunt: non aliter si ulla fuerint punctio- ne pulsati, ex nostro officio tentam manum suo replicant uel colligunt. Item lacessiti collugent, ingemunt, attestante uultus rubore cum pulsu magno ex uehe-mentibus atque fortioribus saltibus confecto. In declinatione uero plurimus sæpe sudor sequetur, ac feruens, & in dimissione limpidae sinceritati proximi efficiuntur. Ac rursus in accessionem si redeunt ægrotantes, peiorante passione plurimus feruor accedit cutis, & spiratio celerrima, quam Graeci tachypnoean uocant, oculorum conuersio, manuum contractio, sudoris ignei defluxio, maculis emergentibus in thoracem atque uultum, & primo rotundus in similitudine ulcerum, quæ iontus appellant. Item ab apoplecticis hæc discernitur passio, quod in ipsis paruus atque creber pulsus inueniatur, & non ut in catalepti- cis maior atque percussibilis, & neque iucundum, siue tetrum odorem accipi-ant, neque dulcia & amara consapiant. Item ab hijs qui ex stomachi passio- ne obmutescunt. Siquidem in hijs rursus paruus atque imbecillis pulsus in-ueniatur, attestante singultu cum manifesto tumore in stomacho apparente. Hæc est discretio similium passionum, sed ei curatio adhibenda est, quæ epi- lepticis dicta est.

Ταχύνουσι.